



پایش ملی محیط کسب و کار استان هرمزگان بهار ۱۴۰۰ (دوره نوزدهم)

تابستان ۱۴۰۰

منبع: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

تهیه کننده: واحد پژوهش های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی هرمزگان



مقدمه

محیط کسب و کار به مجموعه عواملی گفته می شود که بر عملکرد یا اداره بنگاه های اقتصادی مؤثر هستند اما تقریباً خارج از کنترل مدیران بنگاه ها قرار دارند؛ عواملی نظیر قوانین و مقررات، میزان بارندگی، فرهنگ کاری در یک منطقه و ... که در کشورها و مناطق جغرافیایی گوناگون، در هر رشته کاری و نیز در طول زمان متفاوت هستند. امروزه، بهبود محیط کسب و کار یکی از مهمترین راهبردهای توسعه اقتصادی هر کشور به شمار می رود و علاوه بر آن هرچه محیط کسب و کار یک کشور شرایط بهتری داشته باشد، بهره برداری از فرصت های کارآفرینی بیشتر و هر چه بهره برداری از فرصت های کارآفرینی در جامعه ای بیشتر باشد، عملکرد اقتصاد آن کشور و خلق ارزش و ثروت در آن جامعه نیز بیشتر می شود. با این حال بهبود محیط کسب و کار، نیازمند برنامه ریزی و سیاست گذاری مطلوب است، که دستیابی به این مهم نیازمند وجود فرایندی مستمر برای پایش و سنجش وضعیت محیط کسب و کار هر کشور است.

گزارش حاضر، نوزدهمین گزارش فصلی است که اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با رویکرد تلفیق داده های پیمایشی با داده های آماری بر اساس نظریه عمومی کارآفرینی شین ارائه نموده است. در این گزارش، داده های پیمایشی، حاصل از ادراک سنجی از وضعیت مؤلفه های محیط کسب و کار کشور در بهار ۱۴۰۰، از ۲۹۵۱ فعال اقتصادی زیرمجموعه سه اتاق و با استفاده از روش تکمیل پرسشنامه الکترونیکی (CAWI) و همچنین آمارگیری تلفنی با کمک رایانه (CATI) صورت گرفته است و داده های آماری نیز از منابع آماری رسمی کشور تهیه و مورد استفاده قرار گرفته اند.

امید است نتایج این طرح بتواند نقشه راه روشنی برای برنامه ریزی و سیاست گذاری در جهت بهبود محیط کسب و کار کشور فراهم آورد.



جامعه هدف: مجموعه واحدهایی که طبق تعریف شامل اعضای فعال اتاق های بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران، اصناف و تعاون هستند، جامعه هدف طرح را تشکیل می دهند. بنابراین اعضای غیر فعال و اعضایی که عضو سه اتاق نیستند را پوشش نمی دهد

زمان آماری: ازمان آماری برای تکمیل سؤالات پرسشنامه، وضعیت محیط کسب و کار در فصل بهار سال ۱۴۰۰ ست.

روش جمع آوری اطلاعات: اطلاعات مورد نیاز این طرح به ۲ روش به دست می آید. برای مؤلفه های پیمایشی به صورت آمارگیری الکترونیکی و به تکمیل پرسشنامه از طریق سامانه اینترنتی توسط واحدهای انتخاب شده در طرح نمونه گیری است و برای مولفه های آماری از روش جمع آوری داده ها از مراجع رسمی کشور است

نتیجه طرح عددی بین یک تا ده محاسبه می شود. هرچی عدد به یک نزدیک تر باشد وضعیت مناسب تر بوده است.

سال	سال ۹۷	سال ۹۸	زمستان ۹۸	پاییز ۹۸	زمستان ۹۹	بهار ۱۴۰۰
کشور	۶.۳۳	۶.۰۸	۶.۰۵	۵.۹۳	۵.۸۰	۵.۹۰



شاخص محیط کسب و کار استان های کشور

شاخص ملی = ۵۹۰





مقایسه میزان مشارکت پاسخگویان در طرح در استان هرمزگان با کشور

سال	سال ۹۷	سال ۹۸	زمستان ۹۸	پاییز ۹۸	زمستان ۹۹	بهار ۱۴۰۰
هرمزگان	۶۲	۴۵	۳۴	۴۰	۴۶	۵۷
کشور	۶۶	۵۴	۴۰	۵۷	۵۱	۶۱



مقایسه شاخص محیط کسب و کار در استان هرمزگان با کشور

	سال ۹۷	سال ۹۸	زمستان ۹۸	پاییز ۹۸	زمستان ۹۹	بهار ۱۴۰۰
هرمزگان	۶.۱۸	۶.۱۰	۶.۱۲	۶.۱۰	۵.۸۷	۵.۹۹
کشور	۶.۳۳	۶.۰۸	۶.۰۵	۵.۹۳	۵.۸۰	۵.۹۰



مقایسه شاخص محیط کسب و کار در استان هرمزگان با مناسبترین و نامناسب ترین استانی کشور

کشور	کرمانشاه	کرمان	کردستان	هرمزگان	خراسان رضوی	مرکزی	سمنان	استان
۵.۹۰	۶.۵۱	۶.۳۸	۶.۳۰	۵.۹۹	۵.۳۳	۴.۹۶	۴.۶۶	بهار ۱۴۰۰



5.92	ضعف نظام توزیع و مشکل در رساندن محصول به بازار	4.27	نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول
6.28	عرضه کالاها و محصولات قاچاق در بازار ایران	5.26	برداشت های سلیقه ای از قوانین و مقررات توسط مأموران محیط زیست، شهرداری، گمرک، بهداشت و ...
5.56	فقدان ارتباط مناسب میان عوامل تأمین مواد اولیه، تولید و عرضه یک محصول در بازار	5.32	بی تعهدی طرف های قرارداد و معامله به اجرای تعهدات و وعده های شان
6.69	دخالت های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در تعیین قیمت ها در بازار	7.02	بی ثباتی سیاست ها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی ناظر بر کسب و کار
6.04	کارگریزی عمومی و ضعف فرهنگ کار در جامعه	8.05	غیر قابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات
5.80	کمبود تقاضا در بازار	6.00	رویه های سختگیرانه اداره های کار و بیمه تأمین اجتماعی برای مدیریت نیروی انسانی
5.50	کمبود فناوری های نوین و تجهیزات مورد نیاز	4.60	تمایل عمومی به خرید کالاهای خارجی و بی رغبتی به خرید محصولات ایرانی
5.41	کمبود نیروی کار ماهر	5.79	تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیراستاندارد و تقلبی در بازار
4.38	محدودیت های دسترسی به شبکه تلفن همراه و اینترنت	6.51	وجود رقابت غیرمنصفانه شرکت ها و مؤسسات دولتی یا شبه دولتی در بازار
3.71	محدودیت دسترسی به آب	5.26	ضعف دادگاه ها در رسیدگی به شکایات و پیگرد موثر متجاوزان به حقوق دیگران
4.68	محدودیت دسترسی به حامل های انرژی (برق، گاز، گازوئیل و) ...	6.46	وجود انحصار، امتیاز یا هرنوع رانت به کی یا تعدادی از رقبا در بازار
6.35	فساد و سوءاستفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاه های اجرایی		
7.14	موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه های اجرا		



مقایسه شاخص محیط کسب و کار به تفکیک مناسب ترین و نامناسب ترین مولفه های پیمایشی استان هرمزگان با استان های همجوار

استان	هرمزگان	فارس	کرمان	یزد	سیستان بلوچستان
غیرقابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	۸.۰۵	۸.۳۲	۸.۵۰	۸.۱۲	۷.۸۸
بی ثباتی سیاست ها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی	۷.۰۲	۷.۲۰	۷.۱۹	۷.۳۰	۶.۴۳
دشواری تامین مالی	۷.۳۹	۷.۳۶	۷.۳۳	۶.۴۷	۷.۲۱
محدودیت دسترسی به حامل های انرژی (برق، گاز، گازوئیل و...)	۴.۶۸	۳.۵۱	۵.۰۰	۳.۲۶	۵.۱۲
محدودیت دسترسی به شبکه تلفن همراه و اینترنت	۴.۳۳	۳.۶۵	۴.۸۱	۳.۱۱	۵.۲۸
محدودیت دسترسی به آب	۳.۷۱	۳.۳۱	۴.۴۶	۳.۱۶	۴.۷۲



برخی مشکلات از دید فعالان اقتصادی (در تیرماه ۱۴۰۰)

- رکود بازار، به دلیل بلا تکلیفی مشتریان ناشی از انتخابات ریاست جمهوری و افزایش قیمت و عدم ثبات نرخ ارز، قیمت بالای مواد اولیه (غذایی، پوشاک و چرم)
- قطعی های برق که همچنان در صنایع وجود دارد چالش اصلی تولیدکنندگان بوده است. هر چند طی ماه اخیر بخشی از برق تأمین شده اما همچنان به طور کامل تقاضای تولید و خطوط تولید را پوشش نمی دهد و بسیاری از خطوط تولید خوابیده است (کانی غیر فلزی، لاستیک و پلاستیک، فلزی، شیمیایی، غذایی)
- به دلیل اوضاع بد اقتصادی تقاضای مشتریان پایین آمده است و میزان فروش کاهش یافته است و پیش بینی بدتر شدن اوضاع هم وجود دارد. (شیمیایی)
- افزایش قیمت سیمان بر کاهش سفارشات جدید صنایع وابسته نیز تأثیر داشته و برای تولید مشکل ایجاد کرده است. (شیمیایی)
- مشکل تأخیر در صدور مجوزها در تأمین مواد اولیه و سایر موارد اختلال ایجاد کرده که به خصوص این معضل در روزهای پایانی دولت شدت یافته بود.
- کمبود نقدینگی به علت کمبود تقاضای مشتریان و نوسانات قیمت ارز که باعث می شود قراردادهای مرتبط با قطعات و مواد اولیه با نوسان قیمتی مواجه شوند.
- به دلیل کاهش تجارت خارجی ناشی از تحریم ها بخش حمل و نقل با رکود روبرو است.